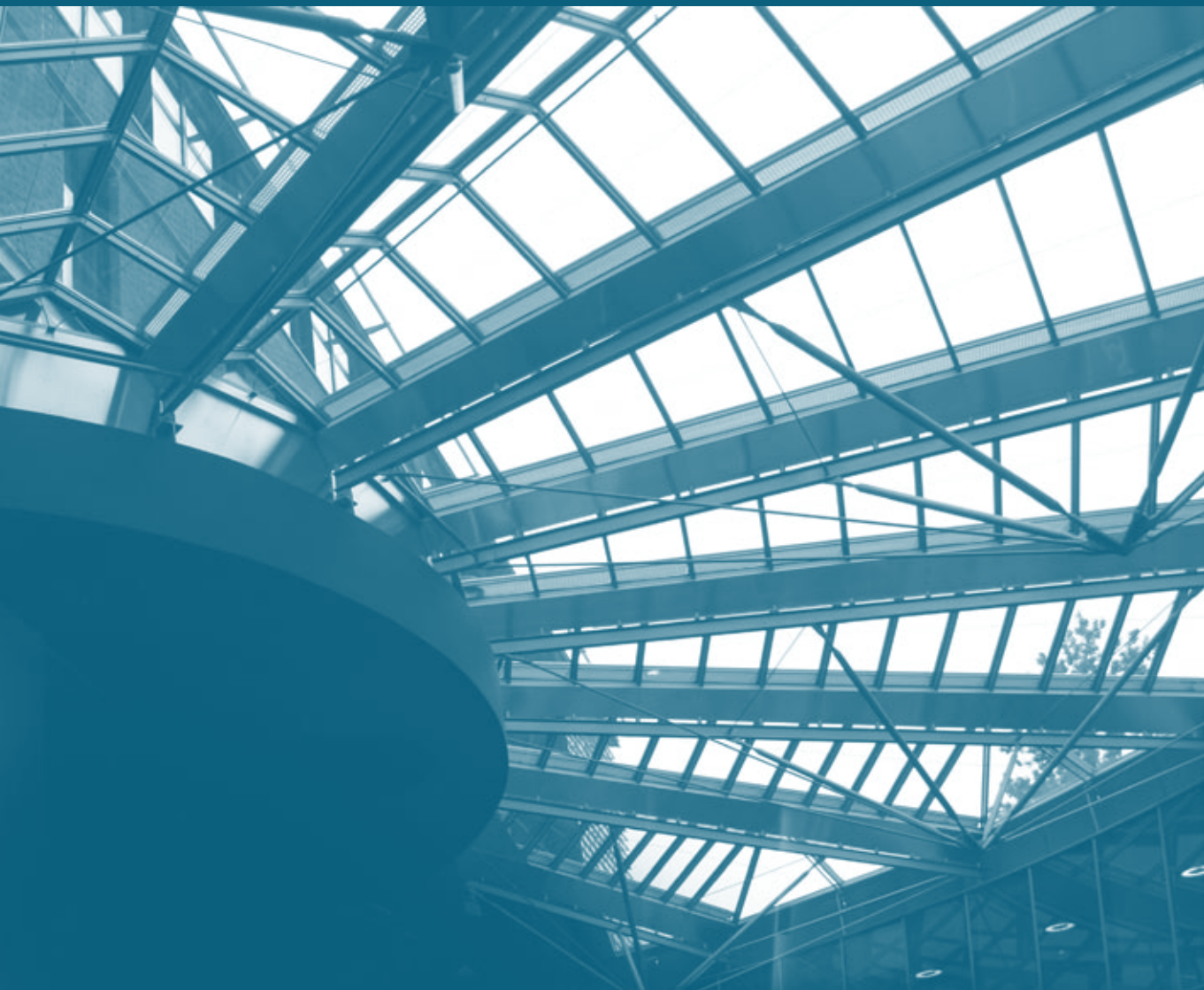

RIKSDAGENS JUSTITIEOMBUDSMAN

KLAGA HOS JO?

RIKSDAGENS JUSTITIEOMBUDSMAN – JO

VAD GÖR JO?

Riksdagens justitieombudsman (JO) övervakar att myndigheter och tjänstemän följer lagen och fullgör sina skyldigheter. Även andra som sköter offentliga uppdrag står under JO:s tillsyn. I sitt arbete övervakar JO särskilt att god förvaltning iakttas och att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna respekteras.

Det finns även två biträdande justitieombudsmän, som har samma befogenheter som JO. Justitieombudsmannen och de biträdande justitieombudsmännen har egna ansvarsområden, som de övervakar självständigt.

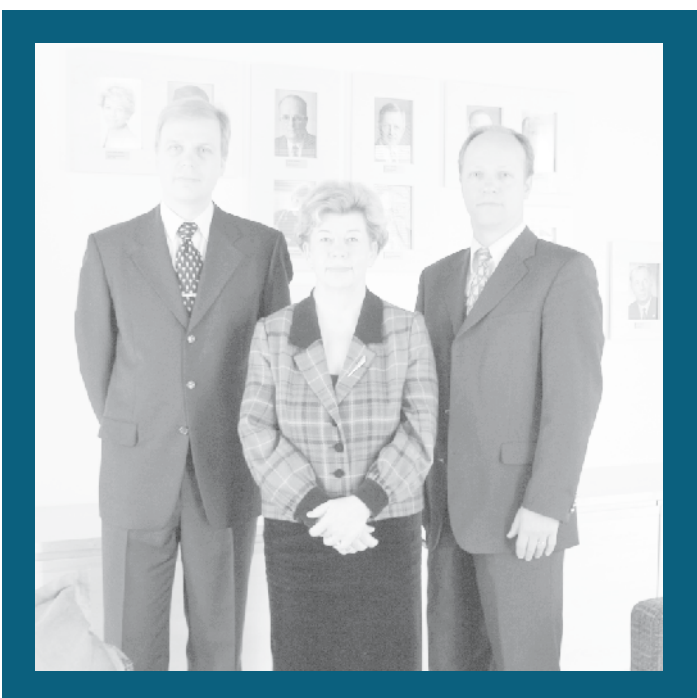
JO och de biträdande justitieombudsmännen väljs av riksdagen för fyra år åt gången. JO avger årligen en rapport till riksdagen om sin verksamhet och sina iakttagelser.

HUR ARBETAR JO?

JO undersöker klagomål från allmänheten. JO kan också på eget initiativ granska missförhållanden som hon eller han har lagt märke till.

JO gör också inspektioner vid olika ämbetsverk och inrättningar. Vanliga inrättningar som JO inspekterar är fängelser, garnisoner samt enheter inom social- och hälsovården. I samband med inspektionerna ges fångar och andra som är intagna på en sluten anstalt samt beväringar tillfälle att samtala konfidentiellt med JO.

RIKSDAGENS J

TITIEOMBUDSMAN

KAN JO HJÄLPA?

Var och en som misstänker att en myndighet eller tjänsteman har brutit mot lagen eller försummat sina skyldigheter kan vända sig till JO.

VEM KAN KLAGA?

Vem som helst kan klagat hos justitieombudsmannen. Klagomålet kan gälla ett ärende som rör klaganden eller en myndighets förfarande över huvud taget. Klagomål kan göras också på någon annans vägnar. Bifoga i så fall en fullmakt.

VEM KAN KLAGOMÅLET GÄLLA?

Ett klagomål till JO kan gälla en myndighet eller tjänsteman eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag.

Innan man gör ett klagomål lönar det sig i många fall att direkt kontakta den myndighet vars handlande man anser vara lagstridigt. Detta kan vara ett snabbt sätt att lösa problemet.

Exempel på myndigheter:

- domstolar
- statens ämbetsverk och inrättningar
- kommunala organ, såsom kommunstyrelser och nämnder.

Exempel på tjänstemän:

- domare
- polismän
- utskökningsmän
- kommundirektörer
- ledamöter i kommunfullmäktige
- byggnadsinspektörer
- socialarbetare
- grundskollärare
- hälsocentralläkare.

KAN JO HJÄLPA?

KAN JO HJÄLPA?

KAN JO HJÄLPA?

KAN JO HJÄLPA?

KAN JO HJÄLPA?

Exempel på andra som sköter offentliga uppdrag:

- arbetslöshetskassor och försäkringsanstalter som har hand om lagstadgade ersättningar, understöd och pensioner
- privata företag som säljer social- och hälsovårdstjänster till kommuner.

Däremot övervakar JO inte

- riksdagens lagstiftningsarbete eller riksdagsledamöterna
- justitiekanslern i statsrådet
- utländska myndigheter
- internationella organ
- ideella föreningar
- banker, andra affärsföretag eller t.ex. bostadsaktiebolag
- enskilda yrkesutövare, såsom advokater eller läkare i privatpraktik
- privatpersoner.

KAN JO HJÄLPA? KAN JO HJÄLPA? KAN JO HJÄLPA? KAN JO HJÄLPA? KAN JO HJÄLPA?

VAD KAN KLAGOMÅLET GÄLLA?

Man kan klaga över lagstridigt förfarande.
Exempel på lagstridigt förfarande:

- att överskrida sina befogenheter eller missbruka sin prövningsrätt
- dröjsmål med behandlingen av ett ärende, bristfällig motivering av ett beslut, vårdslöshet, bristande rådgivning eller osakligt uppträdande eller annat förfarande som strider mot god förvaltning
- kränkning av de grundläggande rättigheterna.

JO kan dock inte undersöka

- klagomål som gäller över fem år gamla ärenden, om det inte finns särskilda skäl för detta
- ett ärende som för tillfället behandlas av domstol eller någon annan myndighet
- ett ärende i vilket söks eller ännu kan sökas ändring.

HUR UNDERSÖKER JO ETT KLAGOMÅL?

Justitieombudsmannen undersöker klagomålet, om det finns anledning att misstänka att myndigheten har förfarit lagstridigt eller underlåtit att fullgöra sin skyldighet.

När JO undersöker ett klagomål bereds den som klagomålet riktar sig mot tillfälle att uttala sig. Därtill begär JO utredningar och utlåtanden av myndigheterna. Inspektörerna vid JO:s kansli kan dessutom ges i uppdrag att göra tilläggsutredningar. Vid behov kan JO be polisen undersöka saken.

Klagandens namn meddelas den som klagomålet riktar sig mot i samband med att myndigheten eller tjänstemannen bereds tillfälle att uttala sig.

De handlingar (dokument) som hör till ett klagomål blir i allmänhet offentliga. Uppgifter om t. ex. klagandens hälsotillstånd eller sociala förmåner är dock sekretessbelagda enligt lag.

VAD LEDER KLAGOMÅLET TILL?

Resultatet av ett klagomål beror på det som framkommit vid utredningen av ärendet.

Justitieombudsmannen kan

- väcka åtal, om det är frågan om lagstridighet
- ge en anmärkning, om det är frågan om lagstridigt förfarande eller försummelse av en skyldighet, men åtal inte behöver väckas
- delge en myndighet sin uppfattning om vilket förfarande som är det lagliga
- göra en myndighet uppmärksam på de krav som god förvaltning ställer eller på synpunkter som främjar respekten för de grundläggande fri- och rättigheterna och mänskliga rättigheterna
- rikta en framställning till en myndighet om att ett fel skall rättas eller ett missförhållande avhjälpas
- göra statsrådet uppmärksam på brister i lagstiftningen eller göra framställningar om hur bristerna kan avhjälpas.

Däremot kan JO t.ex. inte

- ändra eller upphäva myndigheters eller domstolars avgöranden
- ingripa med anledning av hur en myndighet har utövat sin lagliga prövningsrätt, om myndigheten inte har överskridit sin prövningsrätt eller missbrukat den
- besluta om skadestånd
- ge rättslig rådgivning.

KAN JO HJAI

KAN JO HJALPA?

HUR BÄR MAN SIG ÅT FÖR ATT KLAGA?

Ett klagomål kan vara en fritt formulerad skrivelse till JO, men man kan också använda den blankett som finns som bilaga till denna broschyr. Blanketten kan också fyllas i på justitieombudsmannens webbsidor www.ombudsman.fi.

Klagomålet kan man på förhand diskutera med JO-kansliets rådgivande jurist, som man når via riksdagens växel tfn (09) 4321.

Klagomålet skall helst skrivas på något av de inhemska språken eller på engelska.

Av klagomålet skall framgå

- vilken tjänsteman eller myndighet klagomålet riktar sig mot
- vilka åtgärder eller beslut klaganden anser vara lagstridiga
- varför klaganden anser att myndigheten eller tjänstemannen har handlat lagstridigt
- huruvida ärendet för tillfället behandlas av en domstol eller någon annan myndighet.

Det är bra om klaganden till sin klagoskrift fogar kopior av beslut och andra dokument som belyser saken.

Av klagomålet skall framgå klagandens namn och adress samt gärna också telefonnummer och eventuell e-postadress. JO undersöker inte anonyma klagomål.

Klagomålet kan sändas till JO per post, fax eller e-post. När klagomålet har kommit fram till JO, får klaganden ett meddelande om detta.

Behandlingen av klagomålet är avgiftsfri. När JO har behandlat klagomålet färdigt sänds avgörandet till klaganden och till den som klagomålet gäller. Samtidigt returneras klagoskriftens bilagor till klaganden.

Även medierna kan underrättas om JO:s avgörande.

POSTADDRESS

Riksdagens justitieombudsman
00102 Riksdagen

BESÖKSADDRESS

Justitieombudsmannens kansli (öppet mån.–fre. kl. 9–16)
Arkadiagatan 3
Helsingfors

TELEFON

(09) 4321

FAX

(09) 432 2268

E-POST

ombudsman@riksdagen.fi

WEBBPLATS

<http://www.ombudsman.fi>
<http://www.riksdagen.fi>

KUNDBETJÄNING

Samtal om ett eventuellt klagomål:
rådgivande jurist, tfn (09) 4321

Förfrågningar om hur handläggningen av ett ärende framskrider:
registratorskontoret tfn (09) 432 3381 och (09) 432 3397

Informatören, tfn (09) 432 3335

